

Izdajajo Slovenski frančiškani.—Published by Franciscan Fathers.

Po odloku nadškofa JOHN FARLEY-ja je "Ave Maria" cerkven list in družba Sv. Rafaela cerkveno priznana in priporočena.

Kaj Nam Da Krščanstvo.

Piše G—.

Brezmejna moč poganske državne vlade, ki je odrekala vsake pravice posameznikov, kakor tudi vsakega stanu in ki je uničevala družabno prostost, je cerkev polagoma s svojim naukom zdrobila. Cerkev je pokazala politični sili višjo čast in višji namen človeka, ona je tiranske pogane poučila, da nimajo pravice raniti vesti, da nimajo pravice kaj zapovedovati ali prepovedovati, kar nasprotuje vesti kristjana, tirane je prisilila, da so priznali pravice družine, vseh od Boga priznanih družb, da so spoštovali pravice vsacega posameznega človeka. Kakor je cerkev na ta način vredila državno gospodarstvo, da je priznalo prostost in pravice državljanov, ravno tako je posvetila državno oblast s tem, da je priznala Boga kot ustanovitelja države in ji tako dala neko višjo oblast, kateri se moramo pokoriti vsljed volje Boga in vsljed naše vesti. (I. Pet. 2, 13; Rim. 13, 5.) Pravičnost na eni strani in pokorščina na drugi, sta temelja krščanske države, kateri dajo neko trdnost, neko moč, ki je ni moglo dati poganstvo. Na ta način je vredilo krščanstvo državo in ji pomagalo, da se je mogla razviti in cveteti seveda tedaj, ako je država priznala njega nauke.

"Ako je temu tako," bi morda kdo ugovarjal, "zakaj se pa dandanes gode tolikokrat krivice zlasti onim stanovom, kateri ne morejo nastopati z bliščem?" Odgovor na to je jednostaven: Zaradi tega, ker se ne priznavajo pravični nauki krščanstva. Iz tega pa sledi, kdor ruši nauk cerkve, kdor njo sramoti in ji na-

sprotuje, ta ruši svojo lastno srečo, ta spodkopava in uničuje edino rešitev ljudstva, ki hreneni po tem, da bi prišlo do tiste veljave in do tiste moči, ki mu pripada po božjih in naravnih postavah.

Dolžnost vsakega rodoljuba je, naj si je v katerem koli stanu, da deluje na to, da se bo versko prepričanje, da se bodo verski nauki vedno bolj in bolj utrjevali v srcu ljudi in da bodo našli odmev tudi tam, od koder pričakujemo in zahtevamo svojih pravic!

Krščanstvo ne povzdiguje in posvečuje samo dela, ampak lajša tudi naše življenje. Rekel sem lajša. Vemo namreč, da vse reformacije, vse bolnišnice, vse hiralnice in norišnice, vemo, da vsa skrb, ki jo posvečujemo trpečemu svetu, vse moderne iznajdbe na vseh poljih znanosti, vede in umentosti, ne bodo mogle človeštvo obvarovati ali rešiti raznih bolečin, ki dan na dan grene naše življenje. Gorje bo na svetu ostalo, dokler ne bo prenehali biti zadnje človeško srce. Ali je pa trpljenje na zemlji v resnici tako hudo, kakor si marsikdo domišljuje? Ali nima morebiti kakšnega namena v planu neskončno previdnega, vsedobrega Boga? To je vprašanje, ki se ne da odgovoriti med hrupom sveta, ampak v tihih prostorih krščanskih bolnišnic, kjer se mirno premika senca usmiljenih sester in kjer dosega ravno tako mirno krščansko življenje ljubezni svojo največjo zmago in slavo. Seveda ne smemo prestopiti teh prostorov z radovednostjo, s katero gremo v gledališče, ali "moving picture," ampak z mišljenjem in pobožnostjo, s katero prestopi dober kristjan vrata svoje v cerkve.

Tu vidimo ubogo ohromelo deklico. Nasmehja se nam, ko se ji približamo in sicer ne z nasmehom topoglave in na umu bolne mladenke, ampak z nasmehom resnično srečnega otroka. Sicer jo je pogostokrat srce bolelo, ko je videla in gledala, kako se radujejo in vesele njene zdrave tovaršice. Tudi ona je hrepnela po polju in gozdu, po plesu in razveseljevanju. Toda slišala je pripovedovati o svojih tovaršicah, kako so v veselju in pri igrah zgubile najdražje zaklade svoje duše, kako nosijo v svojem srcu nemir in kako so

obupane, kakor ljudje, ki so siti življenja. Videla je, kako se je marsikatera pogreznila v greh, sramoto in revščino. Na tihem je opazovala, kako premnoge niso dosegle tako željene zemske sreče. Zvedela je o takih, ki se sedaj ali tiho pokore za svoje prestopke, ali pa so vrgle od sebe zadnje sledove sramu in lepega življenja. Ni jih več zavidala, zakaj bila je srečna. V resnici, Bog je imel ž nje dobre namene, ko jo je poklical v šolo trpljenja in ji tam telil najčistejšo dušno veselje in pravo zadovoljnost srca. (Konec prihodnjic.)

Mesec November.

I. Proč je lepa spomlad! Minilo je vedno vedro poletje s svojim težkim in trudapolnim delom in jesen nastopa z vso hitrostjo in odločnostjo med nas. Listje je porumenelo in šumeče pada z drevja. Cvetlice so zvenele. Polje in vrt sta zgubila vso svojo lepoto. Vse je tako otožno in žalostno. Slednjič bo sneg pobelil plan in hrib, in—leta je konec! Glej sliko človeškega življenja! Krasna pomlad—mladost, kako hitro mine! Mine delavno poletje — možka doba in jesen se tako odločno in naglo bliža, jesen — starost, kateri sledi zima—smrt. Lepi obraz se zgubanci, lasje se posive, telo se upogne — vse gre h koncu.

Kaj čuda toraj, da jesenska narava tako sama po sebi vpljiva na nas, da se nehote spominjamo svojega konca, smrti, da se spominjamo tistih, ki so že odšli pred nami v večnost. In v ta resni čas, je postavila sveta cerkev spomin naših ranjanih. Nebena resnica se pred našimi očmi večkrat ne ponavlja, kakor resnica, da bomo umrli. In vendar je ravno ta resnica, na katero tako radi in tako pogosto pozabimo! Zato naj bi se ta resnica pred našimi očmi zlasti enkrat na leto živo obnovila — v jeseni, ko nas že itak narava sama k temu tako živo spominja.

Tudi imamo svoje drage, ki so že odšli v večnost! Dokončali so že svoje leto — življenja! Kar spomnimo se na drage obraze, katerih zamanj iščemo sedaj med živimi, ki so pa nam bili tako dragi. Morda je med njimi obraz milega očeta, zlate matere, dragih bratov in sestra, žene, moža, prijatelja? Tako smo jih radi imeli, s toliko vezmi ljubezni in hva-

ležnosti smo bili nanje navezani, da se nam je zdelo, da brez njih živeti ne bi mogli. Toda ni jih več! Pa kje so sedaj? Odšli so v večnost, vemo! Toda v kakšno večnost? Ali so dosegli milostno sodbo strogega sodnika? Upamo, da niso bili zavrženi s pred sodnega stola neskončno pravičnega sodnika s strašnimi besedami. "Poberite se spred mene, vi prokleti, v večni ogenj!" To upamo, da se ni zgodilo! Morda so šli takoj tja v večno veselje, kjer so sprejeli plačilo za vse njih trpljenje in težave življenja! Vendar upravičen strah imamo! Poznamo namreč sebe! Poznamo človeško slabost! Kaj pa, ako jih je neskončna pravica poslala še v kraj očiščevanja? Dolg so prinesli seboj, ki pa mora biti plačan do zadnjega vinarja, ker nič neomadežanega ne more v nebesa. Morda so že leta in leta v strašnem trpljenju, kjer željno čakajo, da se jih usmili Bog in jih sprejme v večni mir! V Vicah je strašno trpljenje, nas uči sveta vera! Samo, da ne bo večno, samo po tem se razločuje od pekla. Ubogi naši ranjani! Morda je tam moja mati, moj oče? Morda celo radi mene trpita?... Da, spomnimo se svojih dražih ranjanih! Spomnimo se jih pa v duhu naše svete vere. Spomnimo se jih z dobrimi deli. Tako lahko jim pomagamo in jim ali prikrajšamo čas trpljenja, ali pa jih popolnoma oprostimo, samo ako hočemo. Nepopolni odpustek, dobra dela, ako opravimo za nje, jim krajša čas pokore in lajša njih trpljenje. Sv. maša, popolni odpustki jim pa morejo popolno odpustčeje in zadoščenje nakloniti. In kako na lahek pogoj so odpustki navezani! Kako malenkostna je

žrtev, dati za sv. mašo. Kako malenkostno je iti k sv. zakramentom in jih za ranjce darovati! In vendar kolika pomoč ubogim dušam v vica! Ko bi tvoj prijatelj ječal v teški ječi in bi mu ti na tako lahek način mogel pomagati, kaj bi se reklo lahko o tebi, ako ne bi tega

gotovo želel, da se te kdo spomini in za te plača dolg, katerega ti več ne moreš plačati! Toraj bodite usmiljeni in boste usmiljenje dosegli!

Cel ta mesec je posvečen vernim dušam. Po cerkvah se bo vršil sv. rožni venec in druge molitve, s katerim se bo klicalo usmiljenje bož-

storil in ga rešil? Da si neusmiljen! Ako je to še tvoj oče, tvoja mati, prijatelj! Misli si, kako bi se tebi zdelo, ako bi bil ti na njih mestu. Dalje! Kaj če boš morda tudi ti moral iti ob sklepu življenja v ta kraj! Kako si boš

je za uboge duše v vica! Rojaki, storimo tudi mi za svoje drage ranjce, kar moremo in pomagajmo jim s svojimi dobrimi deli, s svetimi zakramenti, z daritvijo sv. maše in z odpustki!

Pogreb.

Eestra Elizabeta.

Zapira zopet grob se nem,
Iopate žalostno zvenijo...
Koga zagreblji ste, ne vem,
ne vem, koga solze kropijo,
Pa vaši vzdih govore:
zagreblji blago ste srce.

Poznala nisem ga nikdar,
ne vem, kam šla je pot njegova.
Jo je obseval sreče žar?
Hladila milost blagoslova?
Tega ne vem, a slutim to,
da trnja dosti je bilo.

Vi gledali ste mu v oko,
poteze tihe ste motrili.
Je bilo lice kdaj temno?
So ga oblaki kdaj zakrili?
Ne vem, a pravi mi srce,
da so resile ga solze.

Ž njim ste hodili svojo pot
od jutra na večer življenja,
Vi veste, je li zrl povsod
vse cilje svojega življenja.
Boril se je, vi veste to — — —
jaz pa, da v grobu mir mu bo!

Razno.

Velikansko je bilo slavlje, ko je New Yorški nadškof Most Rev. John M. Farley posvečeval svojo krasno katedralno cerkev sredi svetovnega mesta New York. Letošnjo spomlad še je bilo na katedrali nad \$800.000 dolga. Toda ljubljeni nadpastir je samo izrazil željo, da bi rad po Evharistiškem shodu, ko bodo razni cerkveni dostojanstveniki v New Yorku na potu v domovino, posvetil to krasno stavbo in krasen spomenik krščanskega verskega prepričanja New Yorških katolikov. V par mesecih bil je že ves ta ogromni dolg splačan do zadnjega vinarja. Duhovščina, župnije in posamezni lajiki so med seboj tekmovali, kdo bo več storil v ta namen, da se želja predstojnika, ki je vedno podložnim zapoved, spolni in se mu pokaže, kako zelo so mu udani. Največji dar je bil, katerega je dal posameznik, \$25.000. Duhovniki in župnije so dale nad \$300.000. Vse ostalo pa posamezni katoliki. Blagemu starčeku — nadškofu so toraj popravici kapale solze iz očij, ko se je po posvetitvi na prižnici zahvaljeval vernikom svoje nadškofije za toliko velikodušnost. Vsa stavba je stala veliko milijonov dolarjev. Vogelni kamen je bil postavljen že l. 1809. Toraj pred več kot 100 leti Šele po 100 letih je stavba končana in plačana. Posvetitve so se udeležili trije kardinali, kardinal-legat Vanutelli, ki je zastopal sv. Očeta na Evharistiškem shodu v Canadi, kardinal DeLogue, primas Irske in naš domači kardinal Gibbons iz Baltimora. Navzoč je bil apostolski delegat nadškof Diomedes Falkonio, nadškof Szepticky, primas Rusinov iz Lvova, rusinski apostoljski vikar za Ameriko, škof Ortinsky, 70 škofov in nadškofov in 1200 redovnikov in duhovnikov. Cerkev je bila natlačeno polna celi čas. Posvečenje se je začelo že ob polšesti uri zjutraj in je bilo končano ob 11. uri.

Nato se je začel sprevod cerkvenih dostojanstvenikov v cerkev in duhovščine. Nekako dobro uro je trajalo predno je prišel zadnji, kardinal Vanutelli, v cerkev. Bil je to tako veličastni sprevod, da je še na drugoverce naredil mogočen utis. Kardinal Gibbons je imel nato slovesno pontifikalno mašo. Po maši je nadškof v laščini nagovoril kardinala-legata Vanitellija in se mu zahvalil v imenu cele škofije za pričujočnost. Kardinal Vanutelli je z močnim glasom odgovoril enako v laščini in povdarjal, kako je bil presenečen nad vsem, kar je videl v Ameriki in da bo v veliko tolažbo sv. Očetu, ko mu bo o tem sporočal. Posebno pohvalno je omenjal delovanje nadškofa Farleya. Nato je stopil na prižnico sam nadškof in s solzami ginjenja se je zahvalil vernikom za dar, in žtve, katere so prinesli, da se je dolg splačal in da so omogočili današnji slavnosti dan. Zahvalil se je kardinalom, nadškofom, škofom in duhovnikom za udeležbo. Naposljed je prebral kabelgram, katerega je dobil med mašo iz Rima od svetega Očeta, v katerem pozdravljajo nadškofa in celo škofijo in podeljujejo sv. blagoslov vsem skupaj. Nato pa je nadškof predstavil slavnostnega govornika, najslovečjšega govornika med ameriškim episkopatom, nadškofa Glennona iz St. Louisa. Impozantna, a jako simpatična osebnost, mogočen glas, krasne misli, vse je napravilo velikanski utis in navzoče, da je bila celi čas smrtna tišina v velikanski cerkvi med celim nad eno uro trajajočim govorom. Nekako ob 4. uri se je končala mogočna slavnost.

* * *

Kardinal Vanutelli je obiskal iz Canade tudi Združene Države. Obiskal je vsa znamenitejša mesta in natanjčno proučeval razmere sv. katoliške cerkve v Ameriki. Njegova sodba po

vsem je pa bila: "V Ameriki se je katoliška cerkev pomladila." Toliko vere, tako globokega verskega čuta, toliko požrtvovalnosti za sv. vero, ni pričakoval. Res, v Ameriki na eni strani tisoči odpadajo od vere. Toda tisti, ki ostanejo zvesti, pa ostanejo zvesti iz prepričanja in so katoličani v pravem pomenu besede. Za svojo sv. vero so pripravljeni žrtvovati vse! Če se gre za vero, ni škoda ne denarja, ne časa, ne truda. Popravici je neki poznavatelj Amerike zapisal besede: "Ameriko bi jaz imenoval rešeto za Evropske katolike, ki sem prihajajo! Pleva, vse kar je slabega, se loči tu od čistega zrnja, pravih katolikov!" Doma se hodi večkrat v cerkev iz navade. Enkrat na leto k spovedi se gre radi listkov. Tu pa treba plačati, drago plačati vsako nedeljo sv. mašo, drago plačati sv. vero. Da bi se pa plačevalo samo iz navade, pa ni med ljudmi navade. Res, kar me ne stane nič, tudi nobene cene za me nima!

* * *

Nov dekret sv. Očeta je zopet razburil duhove Sv. Oče so izdali takozvani "motu proprio," dekret, ki določa natanjčno razmerje

med škofi in stalno nameščeni župniki. Po tem dekretu je škofom olajšano stališče pri prestavljenju župnikov. Navajajo se uzroki, ki naj veljajo kot dovoljni uzroki, da se sme tudi stalno nameščenega župnika prestaviti. Tako n. pr. ako je morda župnija nasprotna svojemu župniku, ako župnik ne spolnjuje svojih dolžnosti i t. d. To je popolnoma naravno in sv. Oče kot vrhovni glavar morejo to določiti. Toda glej ga spaka! Kdo se je potegnil za "uboge" župnike? Listi, ki so vedno polni tožba, da duhovščina izrablja ljudstvo le za denar, da župniki izsesavajo ubogo ljudstvo, i t. d. Tisti, ki naprej in naprej kličejo višjo oblast zdaj zoper tega, zdaj zoper onega neljubega jim župnika, in zahtevajo, da se ga prestavi, ti pa sedaj pobožno zavijajo oči in kličejo vsi ginjeni: "Ubogi župniki! Sužnji boste svojih škofov! Kolika krivica se Vam godi!" Bog jih razumi! Kajneda, ali teče voda gori ali doli, to je vse eno, jagnje jo kali in mora biti raztrgano!

* * *

Družba sv.

Rafaela.

II. Letni Občni Zbor Družbe sv. Rafaela v New Yorku.

Dne 23. oktobra vršil se je po društvenih pravilih II. letni občni zbor družbe sv. Rafaela v New Yorku.

Ob. 9. uri je bila slovenska služba božja v cerkvi sv. Nikolaja za družbo in njen spseh. Sv. mašo in govor je imel družbeni glavni tajnik o. K. Zakrajšek.

Takoj po maši vršilo se je pa v šolski dvorani te cerkve zborovanje po določenem vspredu. Udeležba bi bila sicer lahko veliko večja, vendar bilo je dovolj družbenikov navzočih, da se je zborovanje moglo vršiti.

G. predsednik A. Stucin je z molitvijo otvoril letno zborovanje in prisrčno pozdravil vse navzoče odbornike in družbenike.

Zapisnikar, g. A. Podgornik je najprej prebral zapisnik zadnje redne družbene seje in za tem zapisnik I. letnega občnega zborovanja lanskega leta. Po kratki debati sta bila oba zapisnika vzeta na znanje in odobrena. Sestavljena sta bila oba tako krasno in natanjčno, da je g. zapisnikar, marljivi a skromni g. Podgornik, žel burno pohvalo vseh navzočih.

Nato da g. predsednik besedo finančnemu tajniku, g. Al. Češarku.

Finančni tajnik g. Al. Češarek je poročal nekako tako-le: Predno podam natanjčen račun dohodkov in stroškov letošnjega poslovnega leta, naj povem, da bodo številke in skupne svote nekoliko drugačne, kakor so bile lansko leto.

Družba, kakor sami veste, gre počasi naprej, pa gotovo. Vsak začetek je težak. Gotovo tudi naš ni lahek! Po prvem jako dobrem in krasnem začetku, je prišlo nekaj slabejih mesecev. Vzrokov za to, ne bom navajal. Glavni vzrok pa, da bodo številke drugačne, je dejstvo, da sta se list "Ave Maria" in družba ločila in imata vsak za se svojo blagajno. Tako so se navidezno številke znatno zmanjšale. Vendar je to samo navidezno. Plačana članarina znaša \$316.86, razni darovi za družbo in razna podpora za posamezne izseljence \$541.22, skupaj dohodkov \$857.90. Od tega se je potrošilo za podporo revnih izseljencev \$595.54, za družbene knjige, zapisnike, štampiljice \$4.25, družbene okrožnice in pravila \$49.50, tiskovine in express \$35.60, družbeni koledar za novo leto \$50.00, družbeni znaki \$23.73, pisma, koverti, znamke, pošiljatve \$49.70, skupaj vseh stroškov, \$808.32. Ostanke toraj v blagajni letnega čistega preostanka \$49.58.

Zelal bi, da bi mogel danes dati bolj ugodno sporočilo. Vendar pri začetku, kjer je treba toliko stvari, da se more družbeno delovanje lepo razviti, je dovolj ugodno."

S pozivom na nadaljno delovanje v korist družbene blagajne je finančni tajnik končal svoje vestno sestavljeno poročilo.

G. blagajnik Val. Vapotič je potrdil, da ima v blagajni toliko denarja. Nadzorniki bodo pregledali do prihodnje seje družbene račune in o njih poročali pri prihodnji seji.

G. finančnemu tajniku se je izrekla zahvala in priznanje, da je poleg svojih zasebnih obilnih poslov katere ima, tako natančno vodil družbene račune, za kar treba žrtvovati marsikako uro pozne noči.

Odbornik g. P. Vogrič, je pripomnil, da bi bilo treba vse bolj živahne agitacije v prilog družbene blagajne zlasti med rojaki v New Yorku. Vsi navzoči so mu pritrdili in tudi obljubili, da bojo vsak v svojem krogu delovali v tem smislu!

Na to da predsednik besedo družbenemu glavnemu tajniku.

Glavni družbeni tajnik je poročal približno tako-le:

Na očeh vseh navzočih se bere danes samo eno prašanje: "Kako stoji družba? Ali nismo preveč dremali letos?" Res priznati moram, da nismo tako glasni bili, kakor smo bili v začetku in prvo leto. Morda se je res videlo, kakor da družba dremlje. Toda temu ni bilo tako! Res se ni razun v družbenem glasilu "Ave Maria" nikjer bralo kako poročilo o delovanju družbe. Tudi o kakih posebnih velikih vsehpeh, ki bi se bili že dosegli, danes ne morem poročati. Vendar pa lahko poročam o delu, ki se je pridno vršilo celo leto v enakem obsegu, kakor pretečeno leto. Pri omejenih razmerah in delokrogu, pri hudih nasprotstvih, je družba

vendar krepko vršila svojo nalogo, kakor prvo leto. In to je dovolj.

Poleg tega naj pa omenim, da sem bil večičnoma zunaj New Yorka, kar je zopet omejevalo delovanje, zlasti delovanje v New Yorku in pri sejah. Ne pozabimo tudi, da je sedanj čas vse avstrijsko izseljenstvo v stanju, iz katerega ne vemo, kako se bo razvilo. Kakor veste smo dosegli, da so se za izseljenstvo začeli zanimati vsi krogi doma, v Ljubljani in tudi na Dunaju. Pripeljali smo marsikoga do spoznanja, da treba vse drugačne uredbe in skrbi za avstrijske izseljence, kakor je pa bila do sedaj. Da, dosegli smo, da je tudi vlada sama začela drugače misliti, kakor je pa mislila do sedaj. Naj omenim, da je trgovsko in zunanje ministerstvo hotelo imeti naše misli in nasvete glede končne ureditve tega vprašanja in da smo z veseljem to poročilo tudi dali. Izročili smo ga družbi sv. Rafaela v Ljubljani s prošnjo, da dostavi svoje misli, ter jo izroči Dunajski družbi. Ta naj zopet dostavi svoje misli in nasvete in naj jo konečno izroči trgovskemu ministerstvu. V ta namen sem bil meseca januarja tudi poklican v trgovsko ministerstvo, ter imel pogovor s šefi in ministrom, njega Excelenco Weisskirchnerjem. Bil sem pri predsedniku Avstrijskega Rafaela na Dunaju, pri Grofu Harachu. Prašanje zahteva vsestranskega premisleka, ker je silno zamotano. Za nas je seveda pot jasna in določena: Na podlagi vere in ljubezni do slovenskega ljudstva bomo šli naprej! Pripravljeni smo z Rafaelovimi družbami družih narodov v skupnih prašanjih iti skupno, vendar pa hočemo biti svoji in prosti. Prostost je podlaga vspešnega delovanja.

Letošnje leto je bilo v marsičem zanimivo leto. Ideje, katere smo imeli v začetku pred očmi, so se začele počasi razvijati. Kar nismo takoj v začetku jasno določili, se je samo pokazalo in razvilo. Težave so nas v marsičem podučile in nas naredile previdne. Ko so zunanji nasprotniki malo utihnjili, dobili smo notranje težave. Mož, kateri je vžival naše polno zaupanje, se je skazal za nevrednega. Vendar je pa bilo to zunaj družbe in se družbe ni prav nič tikalo.

"Ave Maria" so prevzeli frančiškani sami v svoje roke. Ostanek pa še nadalje družbeno glasilo in bo tudi nadalje delovalo za prospeh in korist družbe. Vendar potreba in razvoj lista je zahtevala, da se je to ukrenilo. Upamo, da bo to v korist obema. Sploh pa bo treba misliti na način, kako pospešiti agitacijo za družbo in družbene namene.

Pomoči v denarju nismo mogli tako deliti, kakor bi bili radi in smo videli potrebe. Marsikako obupno pismo za pomoč smo morali, dasi s krvavečim srcem, odkloniti in odgovoriti: "Žal nam je! Vendar ne moremo pomagati.

Sredstva ne dopuščajo! Obrnite se na tiste, ki so nam odjedli za sedaj vspešnejšo pomoč naših rojakov, ki raje zbirajo denar za brez-pombne družbe, kakor pa za stradajoče siromake-novodošlece, ki so brez vseh sredstev sredi tujine, lačni in zapuščeni!"

Vemo, da se je takim siromakom pri odgovoru utrnila solza obupa v očeh, utrnila se je tudi v naših, ker nismo mogli pomagati, kar bi bili tako radi, pa česar nimamo dati ne moremo. Da, res, kdor dela zoper družbo sv. Rafaela, je nekak izdajalec naroda, ker krade stradajočim revni kruhek, katerega bi lahko dobili! Seveda, kdor ima vsega dosti, kaj mu mari ubožeč! Sicer pa upajamo, da tudi Ameriški Slovenci pridemo do zavesti, da smo bratje med seboj in če si sami ne bomo pomagali, drugi nam tudi ne bodo, da bomo pustili podlo nasprotovanje in rovanje podležem, sami pa skupno šli za skupne koristi! Upajmo!

Pisem smo dobili okrog 420 in jih odgovorjali sproti. Večkrat smo poslali zastopnika k parniku in na Ellis Island, da je pomagal izseljencem, kolikor se je pač dalo pomagati pri obstoječih razmerah. Seveda tu so velike težave.

Ideje za lasni dom, nismo še opustili. Ravno nasprotno, smo se ji za korak približali. V New Yorku imamo nekako blizu 300 slovenskih deklet po raznih tovarnah in službah. Za te se je treba zavzeti. Hvala Bogu, sedaj se bo za stalno rešilo prašanje o slovenskem duhovniku v New Yorku, potem pa ne bo težko delovati še za slovenski dom.

Agitacije za družbo letos nismo posebne razvili. Posamezni odborniki so pisali pisma na društva in jih vabili k pristopu. Treba pa bo to za prihodnje! Z vso energijo je odbor dolžan skupno delovati, da ideji družbe prodre pot v širšo slovensko javnost. Bolj kakor vsaka druga družba, tukaj ali doma, je potrebna družba sv. Rafaela.

Šestim slovenskim naselbinam smo preskrbeli za velikonoč slov. duhovnika, kjer je nekako 800 rojakov opravilo sv. spoved.

Prašanje o družbenem potujočem misijonarju se vedno bolj in bolj razvija. Treba sicer preje veliko misliti, da se mu zagotovi življenje, ker samo od misijonov bi težko shajal. Družba sama ga ne more vzdrževati. Zato treba najti drugo pot, kako naj se to reši. Upam, da tekom tega leta prašanje dozori, tako, da bomo prihodnje leto slišali že njegovo lastno poročilo.

Ženski oddelek naše družbe se je ustanovil in skušal razviti svoje delovanje zlasti v korist slovenskih deklet in sluškinj po mestu in okolici. Ko bodo prve težave premagane in se vse delovanje lepo uredi, upamo jako veliko od tega oddelka. Zlasti pri skrbi za lastni dom, mora ta oddelek krepko nastopiti, ker pred

vsem slovenska dekleta v New Yorku in okolici potrebujejo posebne pozornosti. Veliko jih je, ki se ob prostih večerih in nedeljah popoldne nimajo kam dejati. Potreba je, jim za stalno preskrbeti kraj, kjer bo njih zbirališče. Veliko se nam jih tako zgubi! Treba jim moralne pomoči v poštenih zabavah in skrbnem vodstvu!

Te dnij je bil v Ameriki ustanovnik Rafaelovih družb, svetnik Cahensley. Prepotoval je vsa večja mesta v Ameriki. Bil pri več nadškofih in škofih, pri apostolskem delegatu, pri kardinalu Gibensu, pri vladi v Washingtonu, kjer je zlasti pri trgovskem tajniku dobil natančna statistična poročila o slovenskih narodih; ki so se tekom zadnjih let naselili v Ameriki. Poglavitna njegova miselj je bila, kako bi se za te poskrbelo? Dva odbornika sva bila povabljeni k njemu v hotel Lathan, kjer smo mu poročali svoje delovanje in svoje misli in načrte za prihodnost. Pred odhodom, dal je nadškofom posebno spomenico, v kateri jih prosi posebne skrbi za katoliške izseljence avstrijskih slovenskih narodnostij in pomoči ter sodelovanja pri raznih Rafaelovih družbah, ki so že, ali, ki se bojo še le ustanovile. Upamo, da bo delovanje tega navdušenega starčeka obrodilo obilnega sadu, da dobimo kmalu več slovenskih družb sv. Rafaela!

V Ljubljani so letos odprli svojo družbeno pisarno na Dunajski cesti stev. 34. Nastavili so svojega tajnika, ki vodi družbene posle. Obrnili so se na nas in prosijo, da bi jim šli na roke in da bi se zavzemali za izseljence, katere nam bodo oni priporočili. Nameravajo tudi izdati nov "Kažipot," katero delo so poročili nam. Tudi nameravajo izdati nove priporočilne listke z naslovi vseh družbenih zaupnikov. Za Ameriko so se obrnili na nas, da bi jim dobili v vseh večjih krajih in naselbinah može, ki bi hoteli biti zastopniki. Te dni se bom obrnil do vseh naših do sedanjih zaupnikov, ako dovolijo, da se njih naslov natisne na te priporočilne listke, kjer jih pa še nimamo, bomo pa skušali dobiti novih mož.

Sploh se nam delo množi, od kar je ustanovljena podružnica. Delo je tako ogromno, da ga sam ne morem več iz vrševati poleg družih stanovskih dolžnosti. Zato priporočam odboru in družbi, da začnemo misliti na lastnega tajnika tudi v New Yorku. Tudi pisarno bo potreba preurediti in si novih prostorov poiskati. Toda zato pa treba denarja. V Ljubljani toliko časa niso mogli naprej, dokler jim vlada ni dala pomoči. Sedaj jim plača vlada pisarno in tajnika. Mi vsega tega nimamo. Vendar moramo gledati na to, kako se pokrepimo in si omogočimo lastnega nastavljenega tajnika.

To bi bilo nekako kratko poročilo in kratek pregled našega delovanja in stališča, katerega ima sedaj družba. Iz vsega tega mislim, da

vsakdo vidi, da družba ne spi, ampak, da gre vse tako lepo naprej, kakor je šlo v začetku. Samo delovanje je sedaj tako, da gre v bolj mirno in tiho.

Upam pa, da s pomočjo Božjo in z navdušenjem, ako si ga ohranimo za stvar, bomo vse izpeljali, kar smo si takoj v začetku družbe zasnovali. Vsak naj stori svojo dolžnost, pa je zmaga zagotovljenav! V to naj nam pa pomaga Bog in Mati Marija."

Po poročilo tajnikovem se je prešlo k nadaljni točki dnevnega reda: Volitvi novih odbornikov!

G. Tajnik je sporočal, da se je glavni predsednik Rev. J. Tomšič odpovedal predsedništvu ter svojo odpoved utemeljil s tem, da je predalec od New Yorka. Predsednikove dolžnosti zahtevajo od predsednika, da je blizu, da ve kaj se godi pri družbi. Toda predalec je, da bi mogel hoditi pogosto v New York. Zato je primoran se odpovedati predsedništvu, na korist družbe. Vsi odborniki so priznali upravi-

čenje te odpovedi, vendar so le z obžalovanjem vzeli na znanje to odpoved. Naročilo se je pa tajniku, naj v imenu cele družbe izreče č. g. zahvalo za njegovo delovanje in požrtvovalnost za družbo.

Odborniki ki so bili izvoljeni v odbor pri ustanovnem občnem zboru, po družbenih pravilih, letos odstopijo. Vendar na predlog o. Zakrajšeka so bili vsi enoglasno izvoljeni nazaj v odbor za dobo dveh naslednjih let. Mesto odstopivšega glavnega predsednika je bil izvoljen v odbor enoglasno č. o. Anzelm Murn, v spoljenje števila odbornikov, ki naj bi bilo vedno 15. je bil pa še izvoljen hrvatski župnik o. Ambrožij Širca.

Ker je bila ura že pozna, preloži se je odborova seja na prihodnji teden, h kateri se naj povabijo vsi odborniki pismeno. Kje in kedaj naj po določi dosedanj izvrševalni odbor.

Z molitvijo je g. predsednik A. Stucin zaključil II. letno zborovanje.

Izseljeniške Novice.

* * *

Te dni smo dobili sledečo pismeno prošnjo: "Dospel sem v New York dne 12. t. m. a ne morem nikamor naprej. Z menoj je prišla gospica C. K. Njo sem poslal naprej in ji dal ves denar. Sedaj pa sam ne morem nikamor. Nahajam se v tujini v zelo hudi stiski. Prosim Vas, lepo Vas prosim, pomagajte mi iz te sile! Zelo mi je hudo. Tako daleč od doma sem in brez centa v žepu. Hvaležen Vam bom do smrti. Pošteno Vam vrnem, kakor hitro sem na so svojem mestu. Še brzojaviti ne morem, ker nimam s čim plačati. Če se me Vi ne usmilite, kam se naj obrnem? Restavrater, kjer sem, me hoče že na cesto vreči, ker nimam s čim plačati. Lepo Vas prosim, usmilite se in pomagajte mi!..."

Take in enake prošnje se ponavljajo dan na dan! Toda, kje naj vzamemo denar za podporo? Pomoč od naših rojakov iz Amerike je jako pičla. Komaj za tekoče stroške dobimo! Kako radi, da, kako radi bi pomagali vsem, ko bi mogli! Zato, rojaki, ali ni naša, ali na Vaša dolžnost, da pomagamo svojim rojakom v takih in enakih stiskah? Vsaki par centov na leto, pa bi se marsikaka solza, grenka solza obrisala iz oči naših rojakov!

Ako je Jud v stiski, so judje tukaj, ki s skupnimi prispevki poskrbe pomoč takemu siromaku v stiski. Ako je Nemeč v stiski, ima se kam obrniti. Narodni ponos in naroden čut Nemcev jih nagiba, da pomagajo svojemu rojaku. In tako vse narodnosti! Samo mi Slovenci smo tako narodni, da tega ne storimo! Rajje mečemo tja denar, dajemo ga drugim, za potrebo lastnih bratov pa nimamo srca. In ko smo mi začeli prositi pomoči za take siromake, smo bili pa križani in kot hudodelci izdajani v zasramovanje. Da, da, kričati za narod zna vsak. Rojaki, oklenimo se družbe sv. Rafaela! Kaj če morda še ne pride

čas, ko boš sam rabil to pomoč. Ako podpiraš družbo, podpiraš morda samega sebe, ker ne veš, kaj se zna še vse zgoditi.

"Der Auswanderer," tako je naslov novemu lističu na Dunaju, katerega je začela pred enim mesecem izdajati družba sv. Rafaela na Dunaju. Gotovo je ideja lepa in jo moramo samo iskreno pozdraviti. Do sedaj je vlada jemala poročila o izseljeništvu le iz judovskega časopisja ali protiverskega. Prav je, da se je ta list ustanovil, ki naj tudi iz stališča katoličanov pojasnuje doma izseljeniško vprašanje.

* * *

Pri Avstrijski družbi se vrše zanimive sprejembe. To, kar smo mi, naša družba in naš misijonar, cele dve leti pripovedovali in svetovali, za kar smo pa našli gluha ušesa in odločno nasprotstvo, to se sedaj kot edino pravilno spoznali tudi vsi odločilni krogi. Družba more le obstati in vspevati, ako je katoliška, ako se ozira in upira na slovenske narodnosti, ako so v domu kat. sestre i t. d. Morda se naposled vendar pravilno uredi. Seveda, ko bi v Avstriji le tako ne poslušali Judov! Vse bi se doseglo in to v korist ljudstvu in vladi. Tako pa, če je treba kakih informacij, pri Judu se jih išče. Če je treba poslati v Ameriko koga, ki naj proučuje izseljeniške razmere, v celi "katol." Avstriji ne najdejo katolika, ki bi bil toliko sposoben, kakor je Jud, Jud mora iti. Edin ta je zmožen nepristransko preiskati razmere in dati vladi pameten nasvet. Katoliki pa spe in molče k vsemu temu! O, Lueger, zakaj s prehitro umrl!

* * *